

Riny in Boeken

Beste mensen,

Er wordt soms zwaarwichtig gedaan over het verschil in literatuur en lectuur. Literatuur is het "echte"werk. Dat zijn de boeken waar jury's zich over buigen, en waar diepgravende analyses over verschijnen in de serieuze kranten.

De personages zijn personen waarin de loop van het verhaal iets mee gebeurt, hun karakter ontwikkelt zich en dat hoeft niet altijd ten goede te zijn.

Lectuur is dan het lichtere werk. Het verhaal is vaak meer stereotype, de slechterik blijft de slechterik en misverstanden tussen de hoofdpersonen komen vaak voor. Meestal komt alles wel weer goed.. Zo heb ik het ooit geleerd in een cursus. Maar is het verschil altijd zo duidelijk?

Is een goed boek voor de lezer niet gewoon een boek wat hem raakt, spanning oproept of iets toevoegt? En als een lezer een boek mooi vindt, wil hij dat graag delen met anderen. Uit recent onderzoek is gebleken dat niet de vernietigende of lovende recensies in kranten bepaalden of een boek een top of flop werd maar dat de mond-op-mond reclame daar een grote rol in speelt. Als mensen een boek mooi vinden en dat aan elkaar vertellen kan dat een sneeuwbal effect hebben

Het boek "de vliegeraar" is daar een goed voorbeeld van. Het boek lag al enige tijd in de winkels en de de schrijver was onbekend. Toch sprak het thema zo aan dat binnen korte tijd het boek aan een duizelingwekkende opmars begon. Niet door reclame, niet door lovende recensies maar doordat er onderling over gepraat werd. Hetzelfde geldt voor andere boeken zoals "Komt een vrouw bij de dokter"

Verder in dit nummer:

- Noud Bles: Van boeken bezeten 'Alles is er nog, maar is tegelijkertijd afwezig', vrouwen over mannen en een man over een vrouw
- Willem Bosma: vulpen
- Activiteiten & Nieuws
- Paul Troost: Stout gesproken is half gewonnen
- Colofon

Het is heel begrijpelijk. Maak maar eens een keus tussen al die duizenden titels die per jaar uitgebracht worden....

Bij de opkomst van internet werd al gauw gezegd dat het boek als fenomeen zou verdwijnen. Immers, alles is te vinden op het web. Het tegendeel is waar gebleken, er worden weer veel meer boeken gelezen dan een aantal jaren geleden. Internet is uitstekend voor het opzoeken van informatie maar een boek willen mensen toch in hun hand hebben.

Toen Bol.com recent begon met het aanbieden van 2^e-hands boeken (iets wat wij overigens al jaren doen: uitzoeken of een uitverkocht boek nog 2ehands te vinden is) werd aan mij gevraagd of ik niet bang was dat de boekenmarkt zou inzakken omdat niemand dan nog nieuwe boeken zou kopen. Ook daar ben ik niet bang voor.

Er zijn mensen die boeken op rommelmarkten kopen, er zijn mensen die naar de bibliotheek gaan en er zijn mensen die boeken vast in hun huis willen hebben. (En sommige lezers doen het alle drie.) Zo functioneert het al jaren en zo zal het blijven functioneren. Niets kan tegen een nieuw boek op. Een paar keer om en om draaien, een keertje ruiken, nog eens goed kijken en dan beginnen...

Tuin in, glaasje rosé erbij en dan niet meer storen!

Groetjes,
Riny Polman

Van boeken bezeten

‘Alles is er nog, maar is tegelijkertijd afwezig’, vrouwen over mannen en een man over een vrouw.

Op de tafel in de boekhandel kan de omslag je niet ontgaan: een vuurrode roos op een vuurrode ondergrond, erboven een horizontale rozenstengel vol doornen, achterop een portret van de schrijfster. Het is het eerste boek van Lilian Blom, *De tuinkamer*, het gaat over zijn laatste roman en zijn laatste weken, over Louis Ferron. Op mijn leesstapel thuis ligt Kristien Hemmerechts’ *Taal zonder mij*, over haar eerste jaar na het overlijden van de dichter Herman de Coninck. Van de boekenplank komen de twee deeltjes van John Bayley over het leven en de dood van Iris Murdoch. Bij elkaar vier beschrijvingen van het lief en vooral van het leed van de achterblijvende partner van een schrijver. Ik zet de boeken op een rij.

John Bayley heeft de meeste bladzijden nodig, 633 pagina’s verdeeld over twee titels: *Eligie* voor Iris en *Iris en haar wereld*. Zij kenden elkaar dan ook 45 jaar, hun gezamenlijke levensperiode begon in 1954 en eindigde met haar dood in 1999. Iris Murdoch schreef 27 romans (waarvan 24 vertaald), was wereldberoemd en werd geridderd. Haar man John Bayley schreef zes romans, verschillende literaire studies en de twee genoemde titels over zijn echtgenote. In die boeken werkt hij de veronderstelling uit waarmee Leo Tolstoj de roman *Anna Karenina* opent: Het geluk van de een lijkt op dat van de ander, maar het ongeluk heeft zijn eigen, bijzondere karakter. Zijn ongeluk is haar ziekte van Alzheimer, haar onstuitbaar toenemende dementie die van de intelligente, veelgevraagde auteur een angstige en verstarde geestloze maakt. Net als Lilian Blom en Kristien Hemmerechts spiegelt John Bayley de narigheid van het vertelde heden met de mooie momenten uit het verleden. Hun kennismaking en de eerste ontmoetingen in Oxford wisselen af met de ontdekking van de ziekte, het beloop van de kwaal en de fatale afloop. Alle herinneringen en belevenissen worden verrijkt met toepasselijke verwijzingen naar haar boeken, en ook naar oude en hedendaagse literatuur, zo aanstekelijk dat ik telkens de neiging moet onderdrukken om het lezen te onderbreken en de verwijzing naar Thomas Hardy, Homerus, Jane Austen, William Faulkner (om vier namen uit drie achtereenvolgende pagina’s te noemen) op te zoeken opdat ik de sensatie van zijn gedachtensprongen kan meebelevan. Liefdevol beschrijft hij het dagelijks gemodder met eten en aankleden en de kleine grapjes waarmee hij in de laatste jaren haar uit de doodlopende steegjes van haar geruïneerde brein bevrijdt.

In *De tuinkamer* voldoet Lilian Blom aan de opdracht die haar lief op de eerste bladzijde haar toewerpt: schrijf op wat ik had willen zeggen. Wie zou in zulke omstandigheden kunnen weigeren? Het gaat om de laatste levensperiode van de Haarlemse auteur Louis Ferron die een gecompliceerd verleden heeft bestreden met veel alcohol, ontelbare zelfgerolde sigaretten en een serie prachtige romans. Wanneer hij zijn laatste wens uit in de tuinkamer van

hun huis, wacht hij behangen met slangen en hevels op zijn dood. Als het terminale stadium van zijn ziekte aanbreekt, rolt zijn laatste boek *Niemandsbuid* van de persen. Met griezelige nauwkeurigheid voorspelt die roman hoe en wanneer het afloopt met de schrijver.

Als Kristien Hemmerechts de pen neerlegt waarmee zij *Taal zonder mij* heeft geschreven, ligt de gebeurtenis die haar leven verandert precies een jaar achter haar. Herman de Coninck, gevierd dichter en hoofdredacteur van de befaamde literaire periodiek *Nieuw Wereld Tijdschrift* stierf onverwacht ver buiten haar gezichtsveld in Lissabon, omringd door collega-auteurs op 22 mei 1997. In het boek, waarvan onlangs de door Hemmerechts gelezen luisterversie uitkwam, heeft de schrijfster het werk van Herman de Coninck als uitgangspunt gekozen. Vanaf zijn eerste gedichten uit 1969 tot zijn laatste nagelaten regels leren wij de dichter kennen, van het auto-ongeluk waarbij zijn eerste vrouw het leven laat en hij achterblijft met een zoontje van anderhalf tot zijn jaren met Kristien Hemmerechts, de nachten doorgewerkt, zijn longen doorgerookt en de rest van zijn lichaam doorsopt met drank. De titel is een citaat uit het gedicht *Enkelvoud* uit de periode waarin hij zichzelf wegschrijft uit zijn poëzie. Overdag kijkend naar het lege bed noteert hij: ‘Leeg gedicht. *Taal zonder mij*. Betekenis.’ (bundel *Vingerafdrukken*, 1997).

Wie zijn geliefde door de dood verliest, koestert zijn of haar woorden een leven lang. Deze vier boeken bewaren niet alleen de woorden, maar geven ons opnieuw de schrijver terug als we opnieuw grijpen naar hun werk.

Noud Bles

Agenda & Activiteiten

Maandag 7 mei uitreiking Libris literatuurprijs

zaterdag 26 en zondag 27 mei
openingsfeest centrum Bemmell
Koopzondag in Bemmell

Elke derde zaterdag
Boekenmarkt in Bredevoort

Elke zaterdag in Nijmegen op
Plein 44 Boekenmarkt

De moderne boekbinder

We leven inmiddels in de 21^e eeuw, maar het ambacht van het handboekbinden wordt door velen nog beleefd als zou het gaan om stoelenmatten of mandenvlechten; beroepen die je alleen nog maar tegenkomt op braderieën en op markten met bezigheden uit lang vervlogen tijden.

Handboekbinden wordt al vanaf de vroege Middeleeuwen beoefend en in de loop van de geschiedenis heeft zowel de techniek als het gebruikte gereedschap zich doorlopend vernieuwd. En dat houdt bijvoorbeeld in dat de hedendaagse handboekbinder behalve van het traditionele leer en perkament ook gebruik maakt van synthetische stoffen, zoals plastic en nylon en ook wel eens wil werken met aluminium en roestvrij staal. Want ook daarvan worden tegenwoordig boeken gemaakt. Ook de computer doet in het rijtje van moderne hulpmiddelen gewoon mee, al is het alleen al voor het digitaal bewerken van afbeeldingen of het elektronisch ontwerpen van bladzijden die na het printen of drukken worden gevouwen tot katernen, om vervolgens te worden ingebonden tot een boek. De modernste chemische technieken worden tegenwoordig bij het restaureren van vergeeld papier gebruikt.

Van de beeldschermrevolutie heeft de handboekbinder weinig last. Boeken worden nog altijd massaal gekocht en gaan kapot. Er wordt meer papier per hoofd van de bevolking gebruikt dan ooit tevoren en in die berg papier bevindt zich het domein van onder meer de handboekbinder.

Ik beoefen dit vak nu al zo'n twintig jaar met groot plezier. Van huis uit ben ik sociaal geograaf en ik had als student – weliswaar op een heel andere manier – met boeken te maken. Alle kennis wordt je op de universiteit aangereikt in de vorm van boeken of als los papier. Vervolgens reproduceer je alles weer op ander papier. En al dat papier gaat in ordners om het overzicht voor je tentamens te behouden. Het werd op de duur wat benauwd met al dat opbergmateriaal. Dus volgde ik een hobbycursus boekbinden om een fraaiere manier van bundelen onder de knie te krijgen.

Vanaf dat moment liep de liefhebberij uit de hand: ik begon het vak echt leuk te vinden. Meer mensen wilden het onder de knie krijgen. Ik gaf mijn baan als verkeerskundig geograaf op en besloot het handboekbinden als beroep te kiezen en er bovendien les in te gaan geven. Dat doe ik nu in een eigen leslokaal aan huis.

Natuurlijk willen mensen hun oude, kostbare boeken van leer en perkament graag gerepareerd hebben; dat blijven boeken van alle tijden. Maar ouders willen ook de eerste tekeningen van hun kind in een mooi boek met een band met vrolijk gekleurd linnen en gouden letters ingebonden zien. Scholieren en studenten laten hun scripties en referaten in een al dan niet zakelijk uitzienende band zetten.

Het leuke van handboekbinden is dat elk boek per exemplaar uniek naar de smaak van de eigenaar kan worden gemaakt. Daar

heeft de handboekbinder plezier in, maakt er tijd voor vrij en heeft er het gespecialiseerde gereedschap voor.

Wilt u meer van dit interessante ambacht zien, horen en weten? Kom dan naar de zomerfeesten in Bemmelen op 26 en 27 mei a.s. U kunt de boekbinder vinden bij Boekhandel Polman.

Hans Zegveld
Nijmegen

Vulpennen

Ik kan het mij nog erg goed voor de geest halen: de blauwe vulpen waarmee we leerden schrijven op de basisschool. Een plastic standaard-model van niet meer dan een paar gulden moet het zijn geweest. Met de schooljaren werd hij steeds kleiner en in groep acht was er van de pen nog maar een stompje over ter grootte van een inktpatroon. Het schrijven leed er evenwel niet onder. Sterker nog: ik heb nooit meer iets anders gewild. Tot op de dag van vandaag schrijf ik het liefst met vulpennen.

Het kan niet anders dat zoiets opvalt. Vroeger schreef men veel vaker met een vulpen. De balpen, waarvan een gemiddeld huishouden tegenwoordig tientallen in huis heeft, was toen nog niet uitgevonden. Nu is dat soort schrijfgerei bij een willekeurige promotieactiviteit gratis mee te nemen. Een balpen maakt van schrijven iets oppervlakkigs en dat doet de bezigheid die van nature zoveel charme in zich heeft geen goed.

Mijn vriendin weet wat ik het liefst gebruik. Ze heeft me een paar maanden geleden verlekkerd in een brochure van het pennenmerk Waterman zien bladeren en hoefde vervolgens niet lang na te denken over wat ze voor mijn verjaardag mee zou brengen. Het was een cadeau van de hele familie: een mooie zwarte vulpen met details van echt goud. Net iets zwaarder dan andere types, waardoor hij lekker in de hand ligt. Van Boekhandel Polman kreeg ik er een pot inkt bij. Mijn verjaardag kon niet meer stuk!

Schrijven met een vulpen is echt anders. Elke beweging is sierlijk, ieder woord heeft ineens iets elegants en de overdracht van vulpenneninkt op papier is als een kus van twee geliefden. De vulpen gaat een relatie aan met zijn gebruiker, omdat de punt naar diens hand gaat staan en het daardoor voor anderen haast onmogelijk is om er even mooi en verfijnd tekst mee te schrijven. Dat maakt van een vulpen een unieke pen, bedoeld om het verhaal van één persoon vast te leggen.

Niet in de laatste plaats speelt ook sentiment een rol. Van vele grote schrijvers is bekend dat zij de eerste versies van hun boeken met een vulpen schreven. Dat inspireert mij. Het gereedschap heb ik al, nu de woorden nog.

Willem Bosma

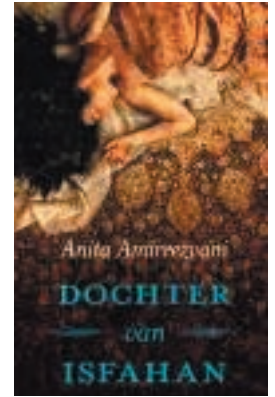
Santa Montefiore
Het geheim van Montague

Paulo Coelho
De heks van Portobello

Alexander Litvinenko
Yuri Felshtinsky
Terreur van binnenuit

Anita Amirrezvani
Dochter van Isfahan

Stout gesproken is half gewonnen

'Het woord is lingerie geworden', mompelde ik toen ik in de kleerkast mijn voorraad ondergoed inspecteerde. Wilde Heleen van Royen vroeger nog regelmatig scoren met een bestseller waarmee ze haar uitgever en vele boekhandelaren tot gelukkige mensen maakte, sinds kort zit ze in de moderne versies van wambuizen en borstrokken, en soms, heel stout, de jarretellengordel.

Stout heet het boek dat ze samen met lingerieontwerpster Marlies Dekkers schreef. Een mooi uitgegeven boek dat best past op de salontafel naast prijzige, van veel foto's voorziene modemagazines. Een glamourboek. Ook Stout heeft veel foto's. De auteurs willen de lezer verlokken met een cover die bestaat uit een soort sleutelgat dat ons moet verleiden om vrijmoedig naar binnen te gluren.

Wat zien wij dan? Veel lingerie en elf interviews met bekende Nederlandse vrouwen die het in de ogen van H&M gemaakt hebben. Moedige vrouwen die, net als beide dames, zich niet door het zogenoemde glazen plafond hebben laten afschrikken.

De geïnterviewden hebben zich ook allemaal, ongeachte hun leeftijd, in een sexy pose laten fotograferen, wat het leesgenot van de argeloze kijker soms goed vergalt. Bah, weer die verbouwde Catherine Keijl met dat bevroren kapseltje. Ik blader snel door en kijk in het glimlachende gezicht van tv-presentatrice Anita Witzier en hockeyster Fatima Moreira De Melo. Een paar pagina's verder vertelt wielrenster Leontien

van Moorsel wat zij vindt van succes, verleiden en het geile van een wielrenbroek. Mooie foto's allemaal, dat wel, maar hadden Heleen en Marlies niet wat verder kunnen kijken dan de bekende dames van reclame, tv of sport?

De vrouwen die het volgens beide auteurs gemaakt hebben, worden ook langs de stoute meetlat gelegd. Wie bevestigend antwoordt op bijvoorbeeld 'heb je het wel eens met je leraar gedaan?' krijgt 25 punten, wie ooit de loodgieter of timmerman verleide slechts 15 - wie durft er nog te zeggen dat het vak van

leerkracht in aanzien is gedaald?

En wie is het stoutste meisje van Nederland? Jawel, Willeke Alberti. De jongere lezers van deze nieuwsbrief weten waarschijnlijk niet wie zij is. Houden zo. Wel erg voor feministisch Nederland dat die het moeten hebben van deze eeuwig jonge zangeres uit de Jordaan. Ze was vroeger heel lief, vertelde ze op tv, maar sinds gebeurtenissen die ze liever voor zich houdt, gooit ze de kont tegen de krib.

Stout gesproken is half gewonnen, moeten Heleen en Marlies gedacht hebben. Dat is eigenlijk het enige opzienbarende van het boek. Stout is eigenlijk niet meer dan een lijvig uitgevallen glossy, maar de koper krijgt dan wel een jarenlang te gebruiken pakket voor slechts €17,50. Voor echt stoute mensen kunt u beter wat in uw eigen omgeving rondkijken. Er gebeurt daar meer vermetels dan H&M kunnen bevroeden.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Boekhandel Polman te Bommel. Ingezonden artikelen verwoorden de mening van de schrijver.

De nieuwsbrief geeft nieuws en activiteiten over de wereld van 'het geschreven woord' in het algemeen en over onze boekhandel in het bijzonder.

Daarnaast willen we een podium zijn voor mensen die van boeken en literatuur houden. Dus indien u een stukje wilt schrijven voor de nieuwsbrief, aarzel dan niet!

De nieuwsbrief is gratis af te halen in de winkel.

Vanzelfsprekend wordt onze nieuwsbrief ook op onze website gepubliceerd.

Bijdragen van:

- Noud Bles
- Willem Bosma
- Paul Troost
- Hans Zegveld
- Riny Polman

Informatie:

Boekhandel Polman
Dorpsstraat 42
6681 BN Bommel
T: 0481 - 453 145
F: 0481 - 454 419

Eindredactie:

- Frans Polman

W: www.boekhandelpolman.nl
E: info@boekhandelpolman.nl